Daniel Crăciun – Tarsius

Motto; «Dans ce miroir je suis enclos vivant et vrai comme on imagine les anges et non comme şont les reflets»

Cœur, couronne et miroir

Guillaume Apollinaire

Aproape că nu îmi mai amintesc ziua când l-am întâlnit pe Maestru. A trecut atât de mult timp, cred că mai mult de un secol... El era atât de iubit, înconjurat în permanenţă de admiratori. Eu – un tânăr dintr-un sat din nord, unde iarna durează cinci luni pe an. Odată, la încheierea unui curs, a fredonat un cântec popular şi patriotic, iar studenţii l-au aplaudat cu entuziasm și o dragoste cum numai pe vremea aceea se manifesta. Fete îmbujorate îi dăruiau flori, iar unele chiar îl îmbrăţişau. Ce n-aş fi dat să fiu ca el! Vedeau în el pe venerabilul profesor şi impunătorul bărbat a cărui naştere era învăluită în mister, dar atât de vestit pentru ceea ce făcuse pentru ţara noastră ca și pentru întreaga lume.

Atunci încă nu ştiam secretul... Timpul se scurgea altfel când se afla în preajma noastră, intram într-o stare de efervescenţă, iar tainele

Universului ne stăteau la îndemână, trebuia doar să avem dorinţa de a culege din holda cunoaşterii! Însă maestrul începuse să îmbătrânească. Într-o zi m-a chemat la el şi am cunoscut-o pe Anisia, mai tânăra lui soţie. În ziua aceea a început să-mi împărtăşească lucruri care mi-au schimbat definitiv viaţa. Mi-a spus că a fost tiranul unei lumi.

„Într-o altă viaţă?”, am întrebat eu, zâmbind.

„Nu, în asta, unica cunoscută!”

Credeam că glumeşte şi nu i-am răspuns.

„Uite, Tarsius...”, a început el să-mi vorbească, cu pauze lungi, încărcate de gânduri şi nuanţe, din partea lui, de uimiri, din partea mea.

Tarsius a fost porecla mea, mă cheamă H... dar nici nu mai contează după atâta vreme. Eram elev de gimnaziu când m-au botezat colegii aşa, după o simpatică maimuţică. Arătam la fel de slab, cu oase firave şi ochii mari... Din fericire, doctorul şcolii mi-a dat leacuri care m-au ajutat să cresc mai viguros decât mulţi dintre cei care au râs atunci de mine.

„Tarsius, eu voi muri curând...”

„Maestre... cum puteţi să spuneţi asta?” am izbucnit eu, puţin convenţional.

Nu puteam face abstracţie, totuşi, de anumite lucruri. În urmă cu numai câţiva ani profesorul era un bărbat impunător, grizonant, cu chip nobil şi prelung, iar acum, lângă biroul din lemn masiv stătea un bătrân cu părul alb şi început de corpolenţă, îngreunat de vârstă. Mă pregătise să accept ceea ce urma să aflu, prin teme de studiu alese special, prin discuţiile pe care le purtasem. Fusesem ales, puteam probabil să refuz, dar nu m-aş mai fi putut suporta după aceea! Cum să spui nu, cum să rezişti, cum să fii indiferent când, în banalitatea unei existenţe mărunte, chiar nefericite şi cu privaţiuni, cineva îţi face semn, şoptindu-ţi: „Vino! Vei cunoaşte o nouă viaţă!”? M-aş fi oferit voluntar

într-un război, aş fi intrat în prima aventură riscantă, doar să nu trăiesc cu gândul că am refuzat şansa măreţiei şi a cunoaşterii.

Maestrului nu-i ardea de glume, se apropia un mare pericol, un nor întunecat ce putea să se aştearnă peste toţi. Îngrijorarea lui venea de foarte departe în timp... Din câte cunoscusem eu despre el, dedicase ani îndelungaţi îngrijirii bolnavilor, întâi ca doctor, apoi ca savant, descoperind noi medicamente şi leacuri. Inventase tot felul de aparate şi proteze pentru accidentaţi şi suferinzi, şi metode de supravieţuire în condiţiile cele mai vitrege. Metodele de creştere simbiotică a plantelor alungaseră foametea pentru popoare întregi, iar mica noastră patrie aproape că îşi dublase populaţia datorită cercetărilor lui de nutriţie! Eu, umilul provincial, urma să-i aflu secretele, să-i împărtăşesc gândurile, fusesem eu cel ales să primesc ceva cu totul diferit decât oferise celorlalţi!

„Cât de greu poate fi?" – te întrebi atunci când ai în faţă exemplul cuiva căruia ai vrea să-i calci pe urme. Nu înţelegeam încă ce povară poate fi cunoaşterea profundă. Am fost un copil singuratic şi sărac, însă greutăţile sau singurătatea nu m-au pregătit suficient pentru ce urma.

„Lumea în care am apărut", a început, grav, Maestrul, „era primitivă şi tânără, cum am fost şi eu, în vremea aceea. Am dus nenumărate lupte, împreună cu tribul meu, apoi, am condus ţări şi am ridicat un imperiu. M-am purtat ca un tiran când am ajuns în fruntea akorganilor, ucideam fără ezitare pe cei care mi se opuneau ori credeam că nu îmi sunt de folos. Am vărsat mult sânge şi am avut milenii, de atunci, să regret... Nu doar cruzimea actelor mele mă frământă, ci şi prostia că am putut să procedez aşa. M-am născut într-o cultură războinică, iar uciderea a fost pentru mine soluţia multor probleme, pe atunci".

Cum profesorul şi soţia lui locuiau fără servitori, Anisia intra din când în când în birou să ne aducă ceaiuri calde şi dulciuri. Era o brunetă între două vârste, de o frumuseţe delicată şi discretă. Ne examina cu coada ochiului în scurte momente cât lăsa tăvile, ca şi cum ar fi vrut să priceapă ce se petrece acolo. Curând aveam să o cunosc

mai bine, vorbea puţin, având tăceri înşelătoare.

„Forţa necunoscută a neamului meu mă împingea încontinuu spre noi fapte", continuă Maestrul, „era dorinţa de a crea din nimic o civilizaţie... dar mijloacele mele au fost nemiloase. Până la urmă s-au dovedit chiar greşite, după cum şi timpul meu în acea lume a fost prea scurt... Am fost alungat de către duşmanii noştri, khavarii".

Profesorul păru tulburat de amintiri de pe altă lume, fără să se sinchisească de uimirea mea. Eram prea uluit ca să cred ceva atât de extravagant, dar am încercat să mă supun regulei jocului, întrebând:

„Cine sunt khavarii, Maestre?"

„Sunt un neam puternic, o rasă, care a pus stăpânire pe multe dintre planetele cunoscute, pentru a le folosi resursele şi fiinţele. Dacă aceste planete au fiinţe raţionale, cu atât mai bine pentru ei, căci îi vor folosi ca sclavi. Sunt prea vicleni pentru ca să folosească dintru început violenţa, preferă să pătrundă într-un mod perfid, deturnând şi pervertind, din interior, civilizaţiile întâlnite în cale. În urma lor rămâne pustiul, după ce mai întâi s-au înfăţişat ca pacificatori, vizionari şi eliberatori. Dacă întâlnesc opoziţie ucid şi ei, însă, de obicei, nu pe faţă..."

„Dar, dumneavoastră, cine sunteţi cu adevărat, cărui neam aparţineţi?"

„Eu sunt qwmarian", sosi răspunsul, cu o nuanţă de mândrie.

„Aceste nume sunt stranii şi complet necunoscute pentru mine. Despre ce vorbiţi? De unde vin toţi aceştia?"

„Din marele Univers. Acum, nimeni nu mai ştie cum apare un qwmarian... Unii spun că este adus în secret de către părinţii lui stelari, iar alţii că se naşte din oameni obişnuiţi, deşi pe parcurs se dovedeşte a fi altceva. Nu ştiu aproape nimic despre copilăria mea, decât că m-am născut într-o familie săracă, la poalele unui munte. În mileniile pe care le-am trăit, pe cele două planete, a trebuit să învăţ mult, dar şi să uit pe

măsură... Bătrânii mei spuneau, pe Akorgan, când au văzut că sunt complet diferit de ceilalţi tineri, că, în copilărie, am fost alăptat de o antilopă ce venea în liziera pădurii pe când mă jucam. Părea că mă aşteaptă, ori apărea ca din neant... Povestea suna mereu altfel, ca toate legendele!” – adăugă, zâmbind unei amintiri.

Nu mai ştiam ce să zic şi dacă puteam să cred. Am avut, începând din acea zi, multe discuţii. Au trecut câţiva ani de la prima mea vizită, timp în care a continuat să-mi împărtăşească taine noi. Devenisem asistentul lui apropiat, m-am mutat la el, împărţeam treburile casei cu discreta Anisia şi mergeam împreună la Universitate. Odată, după ce ne-am luat rămas bun de la Anisia, mi-a spus:

„Am avut zeci de soţii, de fiecare dată căutând să fie cât mai asemănătoare cu ea. Dintre toate pe care mi le amintesc, ea e cea desăvârşită! Nu pot să spun de ce! Uneori am găsit-o, alteori nu, dar când s-a întâmplat să o găsesc au urmat cele mai fertile perioade!”

„Aveţi copii, Maestre?”

„Da, numeroşi, însă doar pe Akorgan. M-am născut în acea lume şi, biologic, eram pe deplin compatibil cu ea... Aici nu am putut avea copii. Copiii mei nu erau cu nimic deosebiţi de ceilalţi. N-au fost hrăniţi de antilopă! Cum am fost un tiran, nu mă îndoiesc că, spre binele lor, s-au dezis de mine”, adăugă, cu vădită nostalgie.

Alteori, mi-a povestit cum a înfiinţat aproape toate naţiunile lumii noastre, dându-le unora legi, altora metode noi de navigaţie, iar pe alţii ajutându-i să-şi construiască marile oraşe. Timp de două mii de ani a apărut, rând pe rând, în sânul unei colectivităţi ori a alteia, de fiecare dată ca bărbat destoinic, pus pe fapte mari. Uneori ocupase locuri de prim-plan, iar alteori preferase să rămână în umbră, încercând să alterneze notorietatea cu anonimatul. A fost, rând pe rând, arhitectul unei mari civilizaţii şi, mai apoi, mare conducător şi patron al artelor în următoarea. Legislator şi consul, a pus bazele primei mari republici, dar a fost, apoi, şi renumit constructor de corăbii. El a fost cartograful anonim care i-a oferit hărţi inedite lui Kollonus, îndemnându-l să pornească în căutarea de noi continente, încă

neştiute de cei mulţi. Bineînţeles că, mai târziu, exploratorul nu a pomenit nimic despre ajutorul primit, sau a uitat, fiind prea ocupat să se bucure de onorurile primite pentru temeritatea şi geniul său. A devenit faimos inventator şi tipograf, iar în altă epocă a fost chimist şi inginer de mine. Altă dată a preferat să se retragă în liniştea unui orăşel ca artizan, meşterind viorile cu sunetul cel mai pur. Toate preocupările şi luptele, atât de diferite, erau gândite anume de mintea lui divină ca un sistem magic de scripeţi, ca să înalţe lumea noastră până la cer. În faţa ochilor mei neîncrezători, peste măsură de uimiţi, mi-a arătat statuetele, efigiile şi monedele vechi ce înfăţişau ilustre figuri istorice şi, fără niciun dubiu, îi recunoşteam de fiecare dată trăsăturile chipului. Era neîndoielnic el, în fiecare reprezentare, în atâtea stiluri şi epoci diferite – aceeaşi persoană. Căutase să nu avantajeze un popor anume şi, dacă consacra ani buni de viaţă unuia, apărea apoi în mijlocul populaţiei rivale, fiind alături de învinşi, mai degrabă decât cu învingătorii. Când gândea că şi-a îndeplinit misiunea, îşi înscena dispariţia ca să reapară peste ani, în alt loc.

„Pentru ce această luptă titanică, Maestre?", întrebam, uimit.

„Trebuie să fac tot ce stă în puterile mele, atâta timp cât trăiesc, să vă ajut să luptaţi împotriva khavarilor! Este acel lucru unic…", mormăi el, parcă nemulţumit de mine. „Vei învăţa asta! Fără pregătirea potrivită, vă vor distruge. Civilizaţia adevărată e însă mai puternică decât armele. Chiar dacă vă supun, de veţi fi bine pregătiţi prin cultură, nu vă vor răpune!"

Eu aveam mari îndoieli că o civilizaţie, fie şi crescută prin sacrificiu, ca a noastră, ar putea să reziste unei invazii de proporţii cosmice. Şi, mai ales, că putem rezista perfidiei lor. În această existenţă publică, Maestrul era cunoscut sub numele de Quadiminas Assaro. Anisia, când se referea la el, îl numea Şaro sau Assaro, dar, între ei, am surprins cum îl numea, cu dragoste, Minú.

„Însă cum de aveţi atâtea cunoştinţe despre qwmarieni şi khavari? Şi de ce e important războiul ăsta veşnic?!"

„Departe de a şti totul, am aflat pe parcurs… La un moment dat,

în patru mii de ani, am primit cunoştinţele esenţiale ca şi când cineva avea grijă să-mi fie transmise. Se pare că, foarte demult, cu sute de cicluri stelare înainte, qwmarienii stăpâneau planete numeroase, asemeni khavarilor. La un moment dat a fost un mare război, mai devastator şi mai violent decât tot ceea ce cunoaştem. S-au înfruntat cu arme cumplite şi lumi întregi au fost pulverizate într-o clipă. Nu ştiu prea bine cum s-a întâmplat, dar se pare că strămoşii mei au fost bombardaţi cu propriile lor arme. Supravieţuitorii au fost vânaţi şi ucişi, iar alţi qwmarieni au fost surghiuniţi, devenind proscrişii Universului... Dar, ei nu au încetat să existe şi, în felul lor, să lupte. Au sădit în codul genetic al noilor născuţi dorinţa de a ridica planetele pe care se află până la stadiul în care să poată folosi noile civilizaţii ca aliaţi împotriva khavarilor”.

„Aşadar, e o luptă dusă de fiecare în interesul propriu!”, exclamai eu.

„Într-un fel, desigur, se poate spune şi aşa... Numai că mijloacele sunt inegale, iar rezultatele – cu totul altele. Sunt singurul qwmarian de pe planeta voastră, ştii cum trăiesc, alături de tine şi Anisia. În două mii de ani aş fi putut să acaparez bogăţii uriaşe, ţi se pare că huzuresc în palate cu mii de servitori?”

„Fireşte că nu!”

„... Un qwmarian va încerca să ridice lumea în care se află, însă el, singur fiind, se integrează în ea şi dă, de fapt, numai un impuls. Noua rasă raţională construieşte, până la urmă, o civilizaţie prin propriile puteri. Fiind a lor, Lumea nou creată le e scumpă şi se vor simţi obligaţi să o apere... În schimb, khavarii urmăresc să schimbe civilizaţia indigenă, o copleşesc, o sufocă sau îi deturnează felul firesc, pentru că ţelul lor nu este apărarea, ci distrugerea şi exploatarea resurselor. În final, după ce vor fi stors totul, băştinaşii sunt reduşi la cea mai umilitoare sclavie, ei fiind ultima resursă ce îi mai poate interesa pe khavari”.

Aceste dialoguri au continuat chiar şi după ce m-a învăţat ceea ce pentru mine a fost secretul secretelor, cel care avea să-mi

definească existenţa. O fiinţă se împlineşte doar prin acel ceva al său, unic, mai presus de toate. Din păcate, doar unii dintre noi întâlnim ori înţelegem acel ceva. Pentru mine, cunoaşterea acelui lucru a fost momentul veritabil al iniţierii, momentul de la care am ştiut că nu mai există nimic de importanţă egală pentru mine şi nici cale de întoarcere. Eram acum urmaşul qwmarienilor şi discipolul lui Assaro. Primisem puterea de a deveni invizibil. La început se întâmpla cu ajutorul Maestrului, iar mai târziu am căpătat deplinul control asupra acestei tehnici nu foarte complicate, atunci când o cunoşti. Nici chiar Anisia nu părea să vadă, deşi el, adesea, continua netulburat să-mi vorbească. Multora li se va fi părut că bătrânul savant vorbea singur, şi l-au privit cu duioasă îngăduinţă!... Numai că el îmi vorbea mie.

Frământat de încercarea ce ne aştepta, încercam să aflu mai mult:

„Cine îi va înfrunta dacă se întâmplă ca niciunul dintre noi să nu mai fie aici?"

„Ah, cât despre tine, nu te teme, doctorul acela al şcolii tale ţi-a oferit tot ce-ţi trebuia ca să trăieşti îndelung, în deplină sănătate!", zâmbi el, prinzându-mă de umăr, într-un mod care mi-a trezit o veche amintire. „Îţi vei desăvârşi tehnica, eşti puternic şi ai o viaţă lungă înaintea ta!"

„Dintre cele două lumi, Akorgan şi aceasta, care e cea mai măreaţă, Maestre?"

Assaro râse uşor şi se sprijini de mine.

„Pentru că m-ai întrebat de măreţie, află că Akorgan era mult mai măreţ, o lume aspră, mândră şi neînduplecată, iar, pe planul tehnicii, mult mai avansat... Însă voi sunteţi mai frumoşi!" – adăugă el, cu şiretenie plină de candoare.

Aşadar, frumuseţea contra armelor, flori împotriva oţelului, ce şanse aveam? Mi se părea ciudat faptul că Maestrul meu îmbătrânea atât de repede, şi slăbise atât de mult, ca un simplu om ajuns la capătul

puterilor. Acum nu se mai putea deplasa decât dacă îl sprijineam. Cuprins brusc de o mândrie copilărească, gândeam eu, îmi cerea să exersez iar şi iar, pentru a nu fi văzut când îl susţin. Nu mai lucra şi, odată, m-a rugat să-l însoţesc la un spital, să facă analize.

„Nu e riscant să daţi sânge, ar putea să vă trădeze?

„Eu am inventat aparatul", spuse el, „ştiu mai bine decât oricine la ce să mă aştept!"

După analiză ceru să se odihnească câteva minute şi s-a întins pe un pat tare, într-un salon pustiu. Am văzut atunci cum i se stinge lumina, cum ochii îi devin opaci, şi am simţit că nu mai e nimic de făcut, că trebuie să-l plâng şi să-i mângâi obrajii. Un val de durere m-a cuprins, până la cer. Dintr-odată, lângă noi a apărut Anisia, care l-a luat de mână. Pentru o clipă, parcă, privirea i-a scânteiat din nou… Am ieşit pe hol, încet şi nevăzut, să îi las singuri.

Între ei fusese o legătură pe care n-am înţeles-o niciodată prea bine, iar, când a venit clipa finală ea a simţit cumva, deşi, altfel, aveau perioade lungi când nu se vedeau. Au trecut ore bune, timp în care a stat nemişcată alături de el, iar eu, invizibil, pe hol, nu ştiam ce să fac. Într-un târziu, Anisia a părăsit încăperea.

„Tarsius", mi-a şoptit ea, venind lângă mine, „ajută-mă să-l iau pe Minú!"

„Cum, Anisia… mă vezi?!"

„Fireşte că te văd, eu sunt Anisis, spiritul acestei lumi!"

O nouă viziune a apărut în faţa mea, dându-mi speranţă în nefericire, luminoasă în tristeţe ca o zi de primăvară timidă după o iarnă rea. „I-am fost alături de la început şi l-am primit la pieptul meu pe pruncul acesta al stelelor. Nu ştiam ce este, am observat cu uimire sosirea lui, şi am văzut cum vrea să facă binele, să servească Vieţii. L-am ajutat şi vegheat precum îi veghez pe toţi copiii mei…"

Auzeam gândurile Anisiei şi am înţeles că nu voi fi singur.

Nimeni nu a ştiut vreodată cum apare un qwmarian, dacă este adus de părinţii lui stelari sau dacă se naşte din oameni obişnuiţi. Ei însă vor continua să apară atâta timp cât există fiinţe dornice de libertate în Univers, fiinţe care nu vor să ajungă în captivitate şi sclavie. Vor fi întotdeauna acolo unde e nevoie de ei, iar dacă nu sunt, sufletul însuşi al planetei le va ţine locul.